No. 2015 Zaterdag 26 Augustus 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

„De Gelukkige."

Algemeen is de klacht over de malaise.

Heel de wereld jammert over ontwrichting van Scheepvaart, Handel, Nijverheid, Landbouw en Veeteel.

Er is niet één Regeering aan te wijzen, waar de financieële toestand rooskleurig genoemd wordt en waar de algemeene welstand van vóór den oorlog is teruggekeerd.

Overal miserie; een diep gebukt gaan onder schuldenlast. Overal vrees voor achteruitgang en dieper inzinking.

Alleen op Curaçao ziet men juist het omgekeerde; dáár vermindert de schuld aan Nederland door regelmatig accres van eigen middelen; dáár spruit een nieuw energiek jong leven uit; dáár vertoont zich hier en daar opleving, bloei en groei; dáár is men bezield met het volste vertrouwen in de toekomst, beginnen sluimerende krachten te ontwaken, en wordt ook de grootste pessimist overtuigd door de feiten.

De hoofdbron van haar bestaan, de hartader der Kolonie, de St. Annabaai, de wereldberoemde haven van Curaçao, heeft zich nog nimmer in zulk een levendig verkeer mogen verheugen als tegenwoordig.

En dat verkeer is steeds maar toenemend al jaren achtereen.

Het aantal schepen, die onze haven binnenvallen, stijgt voortdurend.

Een groot percentage behoort tot de CURAÇAOSCHE SCHEEPVAART MAATSCHAPPIJ, die ruwe olie aanbrengt voor de groote scheepvaart en de raffinaderij, of dezer producten rondbrengt bij onze buren.

Een groot-industrie is hier in wording.

Ja, die groot-industrie bestaat reeds! Maar zal zich steeds nog uitbreiden.

Ook zien we geregeld een paar Phosphaatschepen per maand, die op New Port vol geladen met het Curaçaosche goud, hier komen bunkeren.

Dat wijst op een tweede groot-industrie, die zeer goed staat, maar nog heel veel beter belooft te worden, als Oostelijk Europa maar tot rust komt en in vrede den landbouw weer gaat beoefenen als weleer. Gindsche zaten vroeger onze beste klanten, die onze phosphaat kennen en ze zeker zullen gebruiken, zoodra er maar vrede is.

Het belangrijk aantal vrachtbooten en passagiersschepen is een derde factor, die veel werk en brood verschaft aan onze bevolking, verschillende Maatschappijen in het leven roept, en ook aan onze neringdoenden, pension- en hotelhouders een bestaan verschaft.

Neen, in vergelijking met vele andere landen staat Curaçao er in de gegeven omstandigheden niet slecht voor.

Vooral niet, omdat de opleving niet van voorbijgaanden aard is, maar van blijvenden, omdat zij vastzit aan onze Groot-industrieën waarvoor een schitterende toekomst is weggelegd.

Vroeger heette Curaçao „de noodlijdende Kolonie".

Thans lazen we, zoo waar, Curaçao „De Gelukkige."

Het staat gedrukt in „De Surinamer".

En waarom noemt deze geachte Collega onzer zusterkolonie ons aldus?

Omdat de Curaçaosche Koloniale Kas maar steeds meevallertjes op te strijken heeft, en slechts hoogst zelden heeft op te dokken voor een tegenvaller.

Dat is waar.

We wezen er herhaaldelijk op.

De driemaandelijksche staat van het tweede kwartaal is daar weer ten bewijze.

De opbrengst der BELASTINGEN overtreft de raming met ± f 68.000. Geen enkel der belastingen bleef onder de raming, dan alleen die van successie, juist de belasting waarvan de opbrengst sterk wisselvallig is.

De Inkomsten van onderscheiden aard liepen allen te zamen nog 'n f 20.000 mee.

Het eerste Halfjaar heeft de Kolonialen Kas een meevallertje van ± f 236.000.

Dat is voor Curaçao heel veel en geeft gegronde hoop voor een blijder toekomst.

Curaçao mag dus vrijelijk „De Gelukkige" geheeten worden.

Want hier geen inzinking, maar opleving en nieuwe levensmoed.

Geen enkele belasting werd nog verhoogd, en toch is reeds zulk een aanmerkelijk accres der middelen waar te nemen.

Dat getuigt van gezonde innerlijke kracht en levensvatbaarheid.

Men onderdrukke dat jong opbloeiende leven niet, maar bevordere het op voorzichtige wijze.

Geen kunstige opblazing, maar geleidelijke, natuurlijke ontwikkeling.

Onze haven en verdere verbetering van het Scheepvaartverkeer vraagt de aanhoudende zorg der regeering.

Sterker loodsbooten zijn reeds besteld, men denke nu ook eens aan een reddingsbrigade.

We hebben nog letterlijk niets op dat gebied.

Als een stoomboot, of zelfs maar een zeilschip, vast komt te zitten in den mond onzer haven, gelijk de MARION N. COBB, is onze mooie haven gebotteld en kan er niets meer in of uit.

En we hebben niets om den versperder in 'n ommezien uit den weg te ruimen.

Al meer dan een jaar lang is de zandzuiger in reparatie.

Al dien tijd werd onze haven niet schoongemaakt.

Een breekwater in het verlengde van het fort Amsterdam zou de invaart der schepen meer beveiligen tegen stroom en daardoor gemakkelijker maken.

DE DRAADLOOZE van St. Martin heeft een toekomst.

Het gaat daar best.

Alleen maar, we zijn bekocht met den motor.

Dat was geen best soort, zoo schreef onze geachte Correspondent van St. Martin reeds bij de opening der draadlooze verbinding.

Nu is, terwille van defect aan dien motor, de Draadlooze verbinding een paar maanden lang verbroken geweest.

Tot nadeel van den Handel, tot nadeel van de Gouvernements Kas.

Een reserve-motor of motordeel is daar onontbeerlijk. Dat men daar nu in voorzie. Men kent het gebrek van dien motor nu al een jaar lang.

Zuid-Afrikaansche Brieven

VAN DEN ZEEREERW. PATER

J. B. GIJLSWIJK.

Van Bulawayo dan volgen we den weg van den ontdekkingsreiziger Livingstone, Maar niet zooals hij te paard of te voet, doch per spoor, dat ons binnen 36 uren afzet bij het hotel in de nabijheid van de beroemde „Victoria Falls" of volgens den inlander: Mose-oa-Tunya.

Welk een verbijsterenden indruk dit schouwspel moet gemaakt hebben op dien ondernemenden Engelschman, kon ik ten volle begrijpen, die geheel voorbereid toch nog werd meegesleept door dat machtig schoone wonder der natuur. Want feitelijk had alleen de roep over den grootsten waterval ter wereld mij naar dat afgelegen stukje binnenland uitgelokt. En terecht: de Niagara Falls kunnen alleen dienen om de breedte en hoogte van deze Afrikaansche „Falls" te meten. Zijn gene bij een breedte van 860 yards 160 voet hoog, de Victoria Falls hebben een breedte van 2000 yards en een hoogte van 400 voet, terwijl zij ongeveer 20000 gallons water méér per minuut afvoeren. Met een razend geweld stort deze reusachtige watermassa zich in de diepte neer, dat het 16 mijlen vér te hooren is. En boven deze blanke schuim-lawine is reeds op 28 mijlen afstand een zware waterwolk te zien. Geen wonder, dat de inlander aan dit zeldzaam, neen eenige natuurverschijnsel den naam heeft gegeven van „dë rook die geluid maakt"; Mose-oa-Tunya.

De eerste wandeling leidt gewoonlijk naar de brug, die even beneden den waterval noordelijk en zuidelijk Rhodesiä verbindt. Hoofdzakelijk gebouwd voor de spoorwegverbinding tusschen Bulawayo en Elisabethville in den Belgiechen Congo, is zij toch ook voor voetgangers toegankelijk. De weg er naar toe gaat door den mooien tuin met breede paden van het hotel; want de eigenaar heeft geen arbeid ontzien om de omgeving zoo aanlokkelijk mogelijk te maken. Maar, daar „de rook die geluid maakt" voortdurend roept als het klokgelui ter kerke, wordt aan den tuin niet zooveel aandacht geschonken als de veelkleurige bloemen en varieteiten der palmen waard zijn. Op die brug, de hoogste der wereld, waaronder bij hoog water tij een afgrond ligt van 356 voet, staat men voor een verrassend vergezicht over de waterversnellingen der Zambesi-rivier, en vlak voor den breeden waterval met den nauwen gorgel aan zijn voeten, waarlangs het schuimende en bruisenden water een weg baant naar de zee. Dit zeldzaam genieten is een reis naar hier reeds overwaard.

Ter rechter en ter linkerzijde, waar men heel dicht bij den waterval kan komen, ziet men de wording van de hoog opgaande waterwolk. En op dit witte scherm, dat ons 't gezicht beneemt op den diepen kloof beneden, wierp de zon haar schoonste kleureffecten, en trok drie, soms vijf regenbogen door dien waternevel heen. Alleen, wanneer die zachte kleurenbanen door den sterken maar onregelmatigen wind een oogenblik werden weggenomen, zagen we in de diepte op de grauwe rotsblokken het schuimende water neervallen. uit-, eenspatten en wielen. In stomme verbazing geniet het oog van deze natuurweelde. En te oordeelen naar de stilte, die neerkwam op de luidruchtige beweelhe. En te oordeelen naar de stilte, die neerkwam op de luidruchtige bezoekers, werd er ook geluisterd, niet naar het oorverdoovend geraas van dien eeuwigen waterval, maar naar den zachten stem van een ontroerde ziel.

Den laatsten dag van mijn driedaagsch verblijf sloot ik mij aan bij een internationaal gezelschap tot het maken van een boottocht op de rivier zelve, de Zambesi. Om ons een aangenamen dag te bezorgen hadden de bedienden van het hotel alles tot in de kleinste bizonderheden geregeld.

Des morgens om negen uur lag een schroefbootje niet ver van den waterval gemeerd klaar, om ons op te nemen. Een beleefde machinist ontving de opgetogen reizigers en schikte voor elkeen een geriefelijk zitje. Vlug als een ranke zwaluw scheerde ons bootje over den waterspiegel. Vele eilandjes dreven ons voorbij, en stuitten den snellen gang van het water maar maakte het onmogelijk de volle breedte van de rivier te overzien. Op vele plaatsen gleed het water spelend over de lage rotsen van den bodem, op een waarvan een lange crocodil in onbeweeglijke rust ons lag na te staren. Het is dan ook niet gemakkelijk deze rivier te bevaren, doch de Kafferstuurman, geroutineerd in den dienst van driemaal per week, hanteerde het roer met vaste hand en bracht ons veilig langs klippen en ondiepe moerassen. Het tochtje ging natuurlijk volgens een vast plan, vóór jaren uitgewerkt ten pleziere van het overgroote getal bezoekers, die elke week en het heele jaar door hun vacantiedagen daar komen veraangenamen.

Na een tocht van zeven mijlen lagen we aan een steiger aan om een bezoek te brengen aan het stadje Livingstone, genoemd naar den ontdekker of liever den reclame-maker van de Falls, want omstreeks 1853, eenige jaren vóór de aankomst van Livingstone hadden reeds enkele boeren op hun olifantenjacht deze prachtrivier met waterval ontdekt, maar meer acht geslagen op de sporen van den olifant dan op het natuurschoon dezer watermassa. Daarom is Livingstone met de eer gaan strijken en is het stadje zijn monument aan nageslacht. We gingen er heen in een gemakkelijk wagentje op rails, voortgeduwd door vier hijgende kaffers, die op order van den hoteleigenaar aan den oever van de rivier ons reeds stonden op te wachten. Maar niet die arme kerels alleen moesten zwoegen, opdat wij dit nummer van het program konden afwerken; want na hun arbeid kwam de beurt aan ons. We moesten wel geen wagen voortduwen, maar ons werd een uurtje tijd gelaten om in de straten en langs de wegen te gaan wandelen. En dat in Afrika, waar men niet gewoon is aan wandelen! En dat in een middagzonnetje van over de honderd graden Fahrenheit! Toen begon ik te begrijpen, dat dit intermezzo als een soort sport bedoeld was. Hoe zou men ook op een engelsch programma het sportnummer kunnen vergeten!

Livingstone is een stadje-in-opkomst met breede straten zooals die trouwens in alle Afrikaansche steden zijn. Wat nu juist geen verfraaiing is, dat de gebouwen te laag zonder verdieping zijn. De eenige tak van nijverheid is het teak-hout, waarvan een groote export bestaat, die aan menig huisgezin dagelijksch brood verschaft. Een mengelmoes van allerlei rastypen in eigen tenue of, zoo ge wilt, in negligé gaapte ons aan alsof we zoo uit het oerwoud kwamen in hun beschavingscentrum. Doch, wie kan hun dit kwalijk nemen? Als zij elken avond een film kunnen zien afdraaien met de keur (?) van Europeesche dames en heeren erop, die zich uiten in moordscènes en ruwe vechtpartijen, dan moeten zij wel ontstellen bij 't zien van ons, blanke stamgenooten in levenden lijve. Waarlijk, 't is niet te gelooven maar treurig te zien, dat in deze verlaten streken te midden van hut en onbeschaafd leven een cinema-gebouw is opgetrokken, dat met afgrijselijk ruwe en dwaze reclameprenten het volk in verzoeking brengt om zich in zijn eenvoudig en rustig leven te laten verstoren. Wat mij bekoorde, was de schoonheidszin, waarmee de engelschen dit stadje hadden gebouwd en dachten uit te leggen. In plaats van 't dunne bosch te velen om bouwgrond te winnen naar het voorbeeld van de overige stadsarchitecten, hadden zij hier hunne huizen smaakvol opgetrokken tusschen het groene hout, waardoor Livingstone is geworden een stad-plantsoen.

Na dit vermoeiend maar gezellig uitstapje vond men, dat de lunch best smaken zou. Doch daarvoor moesten we nog hooger de rivier op. Andermaal stapten we dus in en puften naar het eilandje „Kandahar", zoo genoemd ter herinnering aan het bezoek van Lord Roberts. Groot is dit eiland niet, maar groot genoeg om een idee te geven van den rijken plantengroei in het binnenland. Terwijl de bediende den druk in den weer waren voor de aanrechting van de lunch-champêtre, noodigde de machinist ons uit om het gezelschap even rond te gidsen. Langs een smal voetpad, door de vele bezoekers reeds platgetreden, liep hij ons voor om baan te breken door het dichte hout, dat telkens zijn takken over het paadje kruiste. Dikke boomen met hooge kruin weerden de warme zonnestralen af; de vegetatie van allerlei boomvariëteiten trok dan hier dan daar de aandacht. Bloemen waren schaarsch, het was Maart; het einde van den zomer, maar het kleurige zaad, dat uit de droge boontjes puilden, sprak duidelijk van den eens zoo mooien bloementooi. Vooral de hel-roode „love beans" of „lucky beans" bekoorden de dames, die dan ook niet genoeg van die geluksdingetjes verzamelen konden. Elders worden ze veel te koop aangeboden. Palmen en varens in dichte rijen maakten den oever van de rivier ongenaakbaar en menig dikke stam, van ouderdom uitgeput, boog over het water en leidde de woekerplanten tot hoog in de lucht. Kortom, het gaf een levendig beeld van een maagdelijk woud: woest en toch mooi, ordeloos maar als geheel in volmaakste orde. Te midden van dit groene schoon stond de luchtige hut, waarin ons dra het lang begeerde maal aangeboden werd. En al waren de banken niet zóó om lang te zitten, de prettige stemming

aan tafel en de gezellige kout, nog veraangenaamd door een opgeruimd stel bedienden, rekten het toch al late noenmaal langer dan aanvankelijk verwacht werd. Niettemin hield men er op aan om ook het laatste nummer van het program af te werken.

We gingen dus wederom stroomopwaarts om op een ander bekoorlijk plekje de thee te gebruiken.

En bij 't vallen van den avond, toen pelikaan en ibis uit het water opvlogen en ter ruste neerstreken, gingen ook wij huiswaarts met de aangename herrinnering aan een heuglijken dag.

Naar de Wereldbekeering?

Rusland! Welk een grooten schat van geestelijke waarden bergt dat land in zich. Rusland, waar de onmetelijke bosschen, de eindelooze ijssteppen, de schier onbegrensde sneeuwvlakten, heel die ongerepte in diepe stilte verzonken natuur zoowel tot het hart van den eenvoudig-gelovigen moejik als van den modernen godsdienst-behoevenden mensch spreekt van de ontzagwekkende Majesteit Gods — stem, die in onze met booglicht bestraalde steenwoestijnen, die wij steden noemen, wordt verstikt in den gruwzamen greep van den demon der wereldsche genietingen.

Hoe concentreert alle aandacht van ons, Katholieken, zich op dat thans zoo ongelukkig land, waar die goedige groote kinderen, die de Russen zijn, worden gekneveld, gekweld en geknecht door de grootmeesters van het in zijn uiterste consequenties toegepaste ongeloof, de belijders van het bandelooze bolschewisme.

Waar de dood en de honger thans in al hun verschrikkening rondwaren en de uitgemergelde en uitgeleefde gestalten van vrouwen en kinderen, met hun lichtlooze oogen, langzaam maar voortdurend dieper wegzinkend in de holle kassen, haar verschrikkelijke taal van ellende spreken.

Maar waar ook de eenvoudige te goeder trouw dwalende volgelingen van het schisma, dat eens de Oostersche Kerk van de Latijnsche losscheurde, hongeren naar de zekerheid van een ongerepte overdraging der eéne Waarheid des Geloofs in hunne zielen, nu het toenemend verval in hun Kerk van boven af, naast het gemis van een centraal gezag, hun allen geestelijken steun dreigt te ontnemen.

Wie denkt er bij het noemen van dat land niet aan het ontroerend woord, dat mgr. Szeptycki bij zijn bezoek aan Nederland tot Pater Jac. v. Ginneken, doelend op de Katholieke Nederlanders, sprak:

„Komt naar ons toe, ge hoeft er zelfs niet te komen preeken, komt er wonen en doet niets anders dan wat gij hier doet — elken dag naar de H. Mis en te Communie gaan en na uw dagtaak uw tijd besteden aan sociale of charitatieve werken en de menschen zullen zeggen: ja, dat is het ware Evangelie, dat bij ons vergeten is. Een paar Katholieke hnishoudens zouden een heel schismatiek dorp kunnen bekeeren"…..

Van het rampjaar 1073 af, waarin Cerularius de Oostersche van de Wetersche Kerk losscheurde, heeft de Roomsche Kerk steeds getracht haar afgedwaalde orthodoxe kinderen naar het Moederhuis te doen terugkeeren. Wanneer Rusland weer voor ons gewonnen is — en als een mgr. Szeptycki, die het Russische volk en de Russiche toestanden zoo dcor en door kent, zulk een ideaal verwezenlijkbaar acht, mogen wij niet aan het bereikbare daarvan twijfelen — dan zal zulk een millioenenbekeering een machtigen terugslag op de andere orthodoxe Kerken hebben.

Behoeven we eigenlijk nog wel aan te toonen dat wat we bij de niet-Katholieke Kerken in ons land, in Amerika en elders waarnemen, ook voor de orthodoxe Kerken geldt, n.l. dat de losmaking van de ware Moederkerk tot steeds weer nieuwe verdeeldheid, verbrokkeling en ontbinding leidt? Autocephale (onafhankelijke, zelfbesturende) Kerken zijn bij de orthodoxie het normale verschijnsel. We kennen er een twaalftal naast de Russische Kerk, waarvan het patriarchaat van Constantinopel (omvattend Europeesch Turkije en een deel van Aziatisch Turkije); het patriarchaat van Antiochië, met ongeveer 60.000 geloovigen in Syrië en Mesopotamië; het patriarchaat van Alexandrië met eenige duizenden geloovigen in Egypte; het patriarchaat van Jeruzalem met insgelijks eenige duizenden geloovigen, de Grieksche Kerk, de voornaamste zijn.

De autocephalie is volkomen in overeensiemming met het wezen der orthodoxie. De orthodoxe bisschoppen zijn krachtens de schismatieke leerstellingen onderling volkomen gelijk en, daar zij de pauselijke macht niet erkennen, bezitten zij ook geen gemeenschappelijk centraal gezag. Iedereen voelt, tot welk een onvastheid en geestelijke verwording het bestaan van zooveel onafhankelijke, aan allerlei politieke invloeden onderworpen, Kerken leiden moet. Zoo zullen — om een recent geval te nemen — de Turksche nationalisten van Angora, die niets van het oecumenisch patriarchaat van Constantinopel, waartoe zij feitelijk behooren, willen weten, een klein patriarchaat in Klein-Azië oprichten. Een desbetreffend wetsontwerp zal binnenkort in de nationale vergadering te Angora, waar het patriarchaat zal gevestigd worden, worden ingediend, terwijl dan tevens een voorstel in behandeling zal komen om de privileges, af te schaffen.

Hebben buiten Rusland de orthodoxe Kerken, voor het uiterlijke althans, nog eenig gezag doordat zij min of meer gebonden zijn aan de respectieve wereldlijke regeeringen, de Russische Kerk voelt zich na den val van het tsarendom geheel als verlaten en een machtige beweging naar Rome breekt zich meer nog dan tevoren onder een deel harer leden baan.

Ongetwijfeld zal de vaderlijke bezorgdheid, door *Zijne Heiligheid* Paus Benedictus XV tijdens den oorlog en ook nu weer van dien opvolger Paus Pius XI bij de geweldige hongercatastrofe, die Rusland teistert, jegens zijn afgedwaalde orthodoxe kinderen getoond, ook het hare er toe bijgedragen hebben om de reeds lang bestaande beweging nog meer te begunstigen. Die rampen op zichzelf reeds hadden het diep-geloovig gevoel der Russen nog meer doen ontwaken en het gebrek aan eenheid had velen van hen reeds de waarheid doen inzien van Iswolki's bekende uitspraak: „Onze Kerk kan niet nationaal zijn. Zij moet steunen op international gezag. Derhalve richten wij het oog als vanzelf naar Rome".

Deze verklaring van den laatsten procurator der Heilige Synode wordt door daden bekrachtigd. Het hoofd der Raskoliki (oud-geloovigen) is reeds tot de éene ware Moederkerk teruggekeerd en hij koestert de hoop, de geheele secte, die niet minder dan dertig millioen geloovigen omvat, terug te brengen onder het gezag van Rome.

De Zuid-Russen vertoonen een wonderlijke geneigdheid tot het Katholicisme en op één van hun Kerkvergadering namen zij een resolutie aan, welke inhield: erkenning van het pauselijk gezag en gehoorzaamheid aan den katholieken metropoliet van Lemberg mgr, Szeptycki.

Veel van wat er op godsdiestig gebied leeft en zich beweegt onder het Russische volk kon ten gevolge van den oorlog, revolutie en andere rampen, niet tot ons doordringen, zoodat heel wat feitenmateriaal voor ons onbekend moest blijven. Maar indirect viel ook uit de weinige litteratuur die tot ons kwam, wel genoeg af te leiden, dat duidde op eenveranderde geestesstrooming in de richting van Rome.

* * *

Hebben we uitgeweid over Amerika, Engeland en Rusland, omdat die landen zoo machtig-veel voor 't Katholicisme beloven — thans rest ons, een algemeen overzicht te geven van den bloeienden toestand der Kerk, waarbij we slechts hier en daar een greep zullen doen uit de talrijke gegevens, waarover wij beschikken.

Van veel belang op de eerste plaats — ook voor den innerlijken bloei der Kerk — is de alom versterkte en verstevigde positie van 't Pausdom. Uit talrijke feiten, telkenmale uitvoerig in dit blad vermeld, is de toenemende erkenning der beteekenis van het Pauselijk gezag ten duidelijkste gebleken. De reeds gesloten of in voorbereiding zijnde concordaten, o. a. met Duitschland, met Beieren, Griekenland, Servië, Roemenië en Russische grenslanden, het herstel van verbroken of het aanknoopen van nieuwe diplomatieke betrekkingen door verschillende staten met het Vaticaan, alsmede de veranderde opvatting in Italië ten opzichte van de bekende „garantiewet" van 1871, hebben ongetwijfeld het aanzien der Kerk op kerkelijk-politiek gebied ten zeerste verhoogd.

Maar ook het moreel gezag van Paus en Kerk is gestegen tengevolge van de herhaalde beroepen, die tijdens den oorlog en daarna op den H. Vader niet alleen door het eenvoudige volk, maar door de machtigen dezer aarde zelfs werden gedaan; door de op eigen initiatief ondernomen stappen van den Paus ten behoeve van den vrede, ter leeniging van den nood in oorlogvoerende en vroegere oorlogvoerende landen, in centraal-Europa, in Rusland enz.

Door verschillende concordaatsbepalingen zijn in de contracteerende landen, waar een gemengde bevolking woont, de vrijheden der Katholieke minderheden verzekerd, waardoor een verhoogde Roomsche opbloei wordt mogelijk gemaakt. En door de eerbiedwekkende actie van den H. Stoel op charitatief gebied hebben ongetwijfeld groote massa's van hen, die tot dusver vijandig tegenover Kerk en Pausdom stonden, hun opvattingen omtrent deze twee geestelijke machten herzien, iets wat ook voor een vruchtbaar gedijen van het Katholieke propaganda- en bekeeringswerk stellig zijn beteekenis heeft.

In de Katholieke landen zien wij overal, ondanks zekere uiterlijke verschijnselen van achteruitgang, die wij alom na den oorlog waarnemen, toch een versterking van het innerlijk godsdienstig leven, zich openbarend o. a. in een geweldige toeneming der H. Hart-vereeniging binnenshuis en in het openbaar, een groote liefdadigheid voor de noodlijdenden, een vurigen apostolischen ijver, uiting vindend in een krachtige missie-actie binnenslands en naar buiten. We zien er talrijke internationale congressen: van Derde-Ordelingen, van werkers op sociaal terrein, van opvoedkundigen, van mannen der Katholieke wetenschap.

Het is vooral de missie-actie die niet alleen in Katholieke, maar zelfs in de in meerderheid Protestantsche landen bloeit als nimmer tevoren. Onder de eminente leiding van den Prefect der Propaganda, Kardinaal Van Rossum, vindt die internationale werkzaamheid ten behoeve van de Evangelisatie een steeds breedere ontplooiing. Op allerlei wijzen, o. a. door het opleiden van een steeds grooter aantal inlandsche geestelijken, tracht men verder de verliezen, die de missies tijdens den oorlog geleden hebben, aan te vullen en het kersteningswerk tot hooger ontwikkeling te brengen.

In Nederland, Duitschland, Frankrijk, Spanje, Italië, Engeland, Amerika toont men in alle Katholieke kringen een merkwaardigen ijver en treffende milddadigheid ter ondersteuning van den opofferenden arbeid onzer Missionarissen.

Spanje hield dezer dagen, gelijk gemeld, zijn druk-bezocht eerste missiecongres te Burgos, waar, zooals bekend, een priester-missievereeniging in alle Spaansche diocesen werd opgericht (welke organisatiën ook in Nederland en andere landen bestaan) en waar een groot missie-seminarie zal verrijzen.

In Italië brengen de verschillende diocesen voor de Missie giften op, die tot het dertigvoudige bedragen van wat twee jaar geleden werd bijeengegaard.

De Katholiekendagen in de verschillende landen vinden een steeds talrijker en geestdriftiger deelneming ondanks de toenemende kosten van het verkeer en van verblijf. De internationale Katholieke jeugdorganisatie — men herinnert zich nog de geweldige Katholieke jeugdbetooging te Rome — vertoont een steeds krachtiger ontwikkeling.

Over het geheel neemt de internationale samenwerking der Katholieken meer en meer en meer toe; Katholieke internationales op parlementair en vereenigingsgebied zijn in wording. Stappen werden ondernomen tot stichting van een internationale Katholieke persunie.

De apostel der intronisatie van 't H. Hart, pater Mateo, en de apostel voor de bekeering van Rusland. mgr. Szeptyski, werden in alle landen, die zij bezochten, als in triomf binnengehaald en ondervonden allen mogelijken steun van katholieke geestelijkheid, pers en vereenigingen.

Merkwaardige bekeeringen vielen op te teekenen, niet alleen van hooggeplaatste geestelijken en leeken in Amerika en Engeland, maar ook in andere landen, van mannen van naam en van wetenschap, van politici, van militaire leiders, van vrijmetselaars, van gezaghebbende personen in Japan, van Boeddhistische en Koptische priesters, van inlandsche priesters (bonzen) in China van anarchisten zelfs.

In Japan richtte een groep electrotechnici aan de hooge school van Tokio een vereeniging op, welke zich de bestudeering van den Katholieken godsdienst ten doel stelt. Aan het keizerlijk gymnasium in genoemde stad werd een soortgelijke vereeniging in het leven geroepen.

In Australië groeide in een eeuw tijds de Katholieke Kerk op wonderbare wijze. Honderd jaar geleden werd een daar vervolgd. Er was toen geen enkele kerk en slechts één priester. Nu bezit Australië een eigen vertegenwoordiger van het Vaticaan en telt het Nieuw-Zeeland meer dan 1.200.000 Katholieken 9 aartsbisschoppen en 19 bisschoppen, en 2200 Katholieke kerken en 16.000 Katholieke scholen.

In Afrika. China, Insulinde, Voor- en Achter-Indië, Brazilië, de Philippijnen, en overal, draagt het missiewerk, ondanks het gering aantal paters, broeders en zusters in verhouding tot de millioenen te kerstenen heidenen en de uitgestrektheid der te doorreizen gebieden, de rijkste vruchten.

Overal openbaart zich onder de heidenen een opmerkelijke bekeeringsgeneigdheid, waartegenover de beschikbare werkkrachten tekort schieten zoodat er plannen gerijpt zijn voor het recruteeren van leekenkracht, ook van buiten de Missie. Er wordt voorts geijverd voor de opleiding en uitzending van missie-artsen en missie-verpleegsters.

Niet alleen onder de heidenen buiten Europa leverde het bekeeringswerk gustige resultaten op, zelfs onder de zoo zeer gesmaden troepen in het Duitsche bezettingsgebied deden zich bekeeringen voor. Gelijk men weet, werden er in de laatste twee jaren 785 zwarte soldaten gedoopt, 520 deden hun eeste H. Communie en 500 werden gevormd.

Een ontroerend oogenblik, dat door ooggetuigen nimmer zal worden vergeten, was het, toen op Kerstdag 1919 zeventig zwarte soldaten uit de handen van twee bisschoppen van verschillende nationaliteit in de kathedraal te Spiers het H. Doopsel ontvingen en door de bevolking dier stad als het ware met eerbiedige bewondering werden bejegend.

Zouden wij te optimistisch zijn, wanneer wij zeggen, dat, hoe donker de toekomst op materieel gebied, door openlijke of sluimerende politieke conflicten, door economische ontreddering, door ontevredenheid in haast alle klassen, er ook moge uitzien, voor de Katholieke Kerk zich een gulden tijdperk schijnt te openen, dat ons een weelde van bekeeringsmogelijkheden in verschillende werelddeelen toe zal voeren?

Moge ten slotte de oprichting van het gedenkteeken, dat te Constantinopel op het einde van het afgeloopen jaar „Aan den grooten Opperherder tijdens de wereldtragedie, Benedictus XV, den weldoener der volkeren, zonder onderscheid van natie of godsdienst", zooals het opschrift luidt, ten teeken van dankbaarheid door al de Mohamedaansche volken werd gewijd, een voorteeken zijn, dat er in het nabije en verre Oosten spoedig een nieuwe ster zal opgaan, die ook die volken voeren zal naar den Stal, waarin de éene kudde onder de hoede van den éénen Opperherder, die de Plaatsbekleeder van Christus is, is ondergebracht.

De Maasbode.

CORRESPONDENTIE VAN BONAIRE.

Bonaire 31 Augustus 1922.

Onze electrische verlichting begint haar voltooiing te naderen. Dynamo en accumulatoren zijn reeds geplaatst. Ja, er is al een proef genomen met eenige lichten. Het resultaat was schitterend. Nu is men bezig met het planten der palen waaraan de geleiding moet worden opgehangen om den electrische stroom aan de verschillende aangeslotenen te kunnen leveren. Onze allerijverigste Gezaghebber, de Hoogedelgestrenge Heer BEAUJON, is ingenieur, electricien, monteur, en alles tegelijk.

Voorloopig bestaat het plan 125 lichten aan te sluiten, dat wil zeggen afzonderlijk brandende lichten. Men kan er wel 500 aan sluiten, en nog meer, maar tegelijk kunnen er maar 125 branden.

Dat dit een reuzen vooruitgang beteekent voor Bonaire is wel buiten kijf. Als het hier voldoet, zal dergelijke inrichting ook wel elders navolging vinden.

Telefoonverbinding, goede wegen, schitterende verlichting, dat zijn drie goede dingen, welke wij aan den nieuwen Gezaghebber danken.

Opbrengst der middelen over het tweede kwartaal 1922.

De opbrengst der belasting over het tweede kwartaal 1922 overtrof met bijna f 78.000.— een kwart der raming. Deze meerdere opbrengst is voor het leeuwendeel te danken aan de meerdere opbrengst ad ruim f 43.000.— der gedistilleerd accijns.

Verder vloeide de zegel- en de overdrachtsbelasting nogal ruim, terwijl ook de opbrengst der inkomstenbelasting met f 10.000.— een kwart der raming overtrof. Bij dit laatste middel doet zich de malaise nog niet voelen, waar het invordering betreft van hooge aanslagen van vorige jaren.

De winsten van de meeste groote lichamen over het afgeloopen jaar zijn gering geweest, zoodat dit middel zeker het volgend jaar veel minder zal opbrengen.

De inkomsten van onderscheiden aard brachten f 125.455,— of bijna f 20.000.- meer dan een kwart der raming.

Deze meerdere opbrengst is te danken aan de verhooging der posttarieven, waarmede bij de raming nog geen rekening is gehouden. Zoo heeft ook de verhooging der tarieven van de D. T. een gunstigen invloed gehad op het betrekkelijk middel.

Het uitvoerrecht van mijnproducten bracht op f 22.088,— waar 14.864 ton phosphorzure kalk is uitgevoerd, of 4.472 ton meer dan in het overeenkomstige kwartaal van 1921.

De loodsgelden brachten ruim f 18.000.— op.

In het eerste halfjaar brachten de belastingen f 574.615 of f 131.555— meer op dan de helft der raming, waartoe de volgende belastingen tot de volgende bedragen bijdroegen:

Gedistilleerd accijns....90.288.—
Inkomstenbelasting......40.957.—

Wat dé inkomsten van onderscheiden aard betreft, deze hebben in het eerste halfjaar f 313.013.- of f .-104.819 meer dan de helft der raming opgebracht.

De inkomsten der posterijen bedroegen f 10.057.-, de inkomsten van de posten voor D. T. f 21.824.-, de inkomsten van de Curaçaosche Bank f 66.567.— en huur van landsgronden en eigendommen f 6.994.— meer dan de helft der raming.

De administrateur van financiën
PRAKKEN.

Berichten uit de Kolonie.

Koninginnedag.

Donderdag a. s. voleindt Hare Majesteit KONINGIN WILHELMINA haar 24ste regeeringsjaar en begint haar zilveren Jubeljaar.

Moge de goede God op geheel bizondere wijze onze zeer geliefde Vorstin zegenen gedurende dit jaar, dat voor het Nederlandsche Volk van zulk een groote beteekenis is.

In den loop toch van dit jaar zullen verschillende wetten tot stand moeten komen, welke den algemeenen welstand onder de geheele Bevolking waarborgt en bevordert en het Rijk der Nederlanden voor inzinking behoedt.

Ook voor het grondgebied van Nederland buiten Europa, voor de Oost-

en West-Indische Koloniën, moet dit nieuwe regeeringsjaar de meerdere autonomie brengen, of deze althans krachtdadig voorbereiden.

Dat 's Heeren Zegen dale op Koningin WILHELMINA, opdat het volgend jaar, de dag van Haar Regeerings-Jubilee voor al Hare millioenen en millioenen onderdanen een dag van vreugde zij en van groote dankbaarheid.

Welkom.

Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE kan de volgende week met de *Zulia* via Mayaguez en La Guaira hier terug verwacht worden, of met de *Nickerie* via Haiti, naar gelang de beste vertrekgelegenheid van Sto. Domingo.

***

Met de *Prins der Nederlanden* zijn heden, 26 Aug. drie nieuwe Fraters aangekomen.

Vaarwel.

De Eerw. fraters PASCHASIUS en DAMIANUS vertrekken a. s. week met de Nickerie naar Suriname.

De gespleten rots.

Een paar maanden geleden is een flinke rand van een overhangende rots op het strand van Westpunt neergestort, terwijl nog een aardig brok bekneld tusschen boomen en struiken hangen bleef.

Dit is niet zonder gevaar, daar de visschers op dat strand plegen te werken en te rusten.

Dinsdag is Z. Exc. de Gouverneur met Adjudant opnieuw daar heen gegaan om te zien op welke wijze dat hangende blok het best verwijderd kan worden.

De rots werd gespleten door de zwellende boomwortels, die zich in de rots hadden gewerkt. Een vaste rots is nog niet altijd rotsvast; vooral voor overhangende rotsen zij men op zijn hoede en vertrouwe ze niet onvoorwaardelijk.

De West-Indische Gids

De Augustus-aflevering houdt in: *Kolonisatie van het blanke ras in de Tropen* door C. VAN DRIMMELEN. *Bij de Aucaners* II (met afbeelding) door WILLEM F. VAN LIER. *Wat dorre cijfers. Toch een beeld van Leven.* Statistische gegevens betreffende Suriname door G. J. STAAL.

Boekbespreking. Bibliografie.

Hoogst belangrijk vinden we in *Bij de Aucaners* het verhaal over de WERKSTAKING bij de Boschnegers, die **tegen de Blanken waren** gekant omdat **„die maar voortdurend** de prijzen **van winkelgoederen verhoogden, zonder dat het loon voor de** vrachtvaart **in evenredigheid daaraan** verhoogd **werd."**

Hoe komen nu toch Boschnegers aan 't staken?! En hoe durven zij eischen, dat, als de Blanken hen meer laten betalen voor de winkelgoederen, ook de arbeid der Boschnegers beter beloond moet worden om die hooge prijzen te kunnen opbrengen!

Ja, het rechtvaardigheidsgevoel zit diep ingeprent in 's menschen ziel; alleen, bij meer moderne beschaving? verliest men het weleens, dat allernatuurlijkst gevoel.

Regenseizoen.

Feitelijk zijn we het heele jaar door niet zonder regen geweest en hebben we een echte, maanden lang aanhoudende, droogte dit jaar niet gekend. De jonge lammetjes huppelen vroolijk tusschen de nog altijd groene struiken.

En daar rolde plots een donderslag bij helderen hemel Zaterdagmiddag 1 uur. Was dat de officieele inzetting van het regenseizoen? En dat in Augustus! Prachtig!! Het had Zaterdagmorgen wel wat geregend, maar, toen de donder viel, was het droog. Daarna begon er weer wat water te vallen, en Zondag opnieuw. Dat was Zaterdag 19 Augustus en sinds dien zit de regen weer volop in de lucht. Als het er nu maar uitvalt ook, gaan we weer een goed jaar tegemoet.

God zij met ons en schenke ons een jaar van overvloed. Twee goede jaren achtereen, dat zou wel iets heel buitengewoons zijn; maar, als we er maar met vol vertrouwen om vragen zal de goede Vader Die in de Hemelen is, zeker ons gebed verhooren.

Examens.

De Heer MEERDINK is op St. Martin en zal daar met de Bovenwindsche Commissie 28, 29 en 30 Augustus de examens afnemen.

Teekenen des Tijds.

Een cabelgram van 18 Augustus meldt, dat het Poolsche leger, in normale tijden 250.000 man sterk, thans gebracht is op 300.000 man met het oog op de voortdurende aanwezigheid van Russische detachementen aan de Poolsche grens.

Het gerucht gaat, dat het Russische leger georganiseerd wordt onder leiding van Colonel BAUER, bijgestaan door honderden Officieren van de Duitsche Etat Major.

Het effectief der Sovjetsdivisies is van 10.000 op 30.000 man gebracht. Daarom wordt het Poolsche leger naar evenredigheid ook uitgebreid."

Zien we hier nu de duidelijke voorbereiding van een nieuwen oorlog?

Of is dat de moderne toepassing van de algemeene ontwapening volgens het plan Washington?

De toekomst ziet er donker uit.

Polen, Roemenië en Tcheko Slowakije zijn al aan het beraadslagen. De Koning van Servië heeft zich ook bij hen gevoegd.

Voetbalwedstrijd

Verleden Zondag had een wedstrijd plaats tusschen *Juliana I* en een combinatie van *Asiento* en *New-port.*

Het spel liep vief en vlug, maar was toch niet belangrijk genoeg, daar de combinatie niet erg sterk bleek.

Juliana was sterker dan de combinatie, maar niettegenstaande dat overwicht heeft de voorhoede van *Juliana* niet als naar gewoonte gespeeld.

Bij de combinatie verdient vermelding het spel van de *center-voor, center-half,* en de *keeper.*

Onder *Juliana* spelers waren de uitblinkers: *Manthing, Martina,* en *Jansen.*

De scheidsrechter blies einde met 1-0 voor *Juliana.*

Hernandez.

Aruba.

Gewone stukken:

Fransekita Albes, Pablo Frai (ongef.) Alegandro Tamer Muyale. (ongef.) Felecita Roja.

Alfonso Jansen, Catharina Kelly de Arends, Selania Winterdaal Thysen, Abdenego Wever.

Regeeringsjubilee.

Woensdagavond was de Commissie zoo goed als voltallig, alleen Mevr. MADURO en de Heer H. PERRET ontbraken wegens rouw.

De Voorzitter opende de vergadering met de blijde mededeeling, dat de aangevraagde f 3 000 ook door het Gouvernement zouden worden toegestaan, aangezien vijf en twintig jaar geleden de feestcommissie ook over een zelfde som mocht beschikken voor de volksfeesten.

Verder bracht de Voorzitter ter kennis van de Vergadering, dat aan de Heeren Gezaghebbers der eilanden was geschreven met het beleefd verzoek ook op de verschillende eilanden een feestcommissie voor het aanstaande Regeeringsjubilee te willen benoemen en gelden in te zamelen waarvan verzocht werd een gedeelte af te willen staan voor de bloemenhulde aan Hare Majesteit en het blijvend aandenken in de Kolonie.

Dit laatste punt besprekend bracht de Voorzitter naar voren, dat de Dames en Heeren langzamerhand de verschillende mooie ideeën en ideetjes hadden los gelaten om ten slotte meer vast te houden aan drie verschillende plannen: 1. Het inrichten van *Mundo Nobo* tot een meer modern sportterrein, 2 het bouwen van een Markt aan de Overzijde, 3 de verfraaiing der stad, in casu, het plaatsen van twee monumentale marmeren banken op het Brionplein aan weerszijden van de Wilhelmina kiosk.

Zeer veel werd voor het moderne Stadion gevoeld, maar de overweging, dat de *C. S. C.* hetzelfde plan reeds eerder had gevormd en bezig was het te verwerkelijken deed het mooie plan ten slotte opgeven. Te meer, omdat hier en daar het optreden van de Jubileecommissie werd opgevat als een tegenwerken van de Curaçaosche Sport Club. Dit nu wilde de Commissie zoo ver mogelijk van zich werpen, want het was juist de bedoeling vriendschappelijk samen te werken om gezamenlijk iets mooiers en beters tot stand te kunnen brengen.

Toen echter verklaard werd, dat de ontworpen kleine tribune later altijd nog kon worden uitgebreid en het terrein ieder jaar meer afgewerkt en verfraaid, besloot men met het volste vertrouwen het werk over te laten aan de Curaçaosche Sport Vereeniging.

Toen kwan het tweede plan, de Markt aan de Overzijde, ter sprake, en dat idee werd niet gauw losgelaten. Het had zijn warme voorstanders en dappere verdedigers.

Maar de plaats! Dat was de moeilijkheid.

En die moeilijkheid was lastig op te lossen.

Toch werd er over de MARKT gestemd en werd het plan aangenomen met 9—8 stemmen.

Deze kleine meerderheid bekoelde den geestdrift wel een beetje. Het ging toch niet aan iets door te drijven, waar zulk een groote minderheid tegen was. Men vreesde dat het eendrachtig sàmenwerken daar wel wat onder zou te lijden hebben.

Ook verklaarden eenige voorstemmers, dat zij vóór gestemd hadden om een einde aan de discussie te maken en bij gebrek aan iets beters. Bracht de Voorzitter een ander plan ter tafel, dat beter was en meer de algemeene symphatie wegdroeg, dan zouden ook zij daar zeker vóór stemmen.

Daarom werd het derde plan ter sprake gebracht en werd zelfs een poging aangewend om het in de *Amigoe* gelanceerd ideetje van Jubileeklokken in het plan der Stadsverfraaiing op te nemen.

Maar die klokken komen er toch wel; minstens één. Meer verklappen we niet.

De Voorzitter maakte onder het drukke gesprek over de marmeren banken de zeer juiste opmerking, dat de kleine buste van Hare Majesteit in de kiosk toch erg armelijk aandeed tusschen die twee monumentale banken met de mooie buste van Brion in het verschiet.

EUREKA!

Toen was het juiste plan gerijpt en ineens gevonden wat zoolang werd gezocht. De geheele vergadering zag duidelijk in, dat het mooiste aandenken aan Harer Majesteits zilveren Regeeringsjubilee een beeld zou zijn der Koningin zelve. Niemand had het durven opperen, omdat allen vreesden, dat het te duur zou zijn.

Maar een bronzen buste meende men in ieder geval te kunnen aanschaffen. Wat voor BRION mogelijk was, is het zeker voor DE KONINGIN. De Burgerij heeft het nu zelf in handen. Wil men meer dan een borstbeeld, wil men een standbeeld van Hare Majesteit, dan zullen de bijdragen overvloedig moeten vloeien.

Een bronzen beeld met voetstuk zal men wel niet onder de f 10.000 kunnen krijgen.

Er zal nu aan Hare Majesteit gevraagd worden, of een blijvend aandenken op Curaçao aan Hoogstderzelve Regeeringsjubilee in den vorm van een bronzen beeld aangenaam is. Eerst na ontvangst der koninklijke bewilliging kan tot het bestellen van het beeld worden overgegaan.

De Secretaresse zal intusschen inlichtingen vragen aan de Rijksacademie van Beeldende kunsten te Amsterdam. Over een paar maanden als de collecte binnen is, kan de gevraagde koninklijke bewilliging en inlichting ook ontvangen zijn en kan de Commissie dan verder zien, waartoe Curaçao zich zal hebben te bepalen tot een eenvoudige buste of tot een meer monumentaal beeld.

De Commissie spreekt eenstemmig hare verwachting uit, dat er voor het sympathieke doel royaal gegeven zal worden. Verschillende Commissies werden er nu benoemd om de gelden in te zamelen bij de Ambtenaren, den Handel en Particulieren. Als deze lijsten binnen zijn, zal worden overwogen, of er nog andere middelen dienen aangewend om de bijdrage te vermeerderen om te komen tot het doel dezer collecte; het oprichten van een monumentaal beeld van Hare Majesteit, onze geliefde Koningin op den dag zelf van Haar Regeeringsjubilee.

No. 300.

Dezer dagen zagen we auto No. 300. Zou het nu haast genoeg zijn voor Curaçao!

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Van de firma MENSING & CO. een reclamekalender van JOHN & ROBT. HARVEY & CO. LTD. te Clasgow Whisky.

Van den Heer J. E. MAURICIO de nieuwe prijslijsten der fransche wijnen van BARTON & GUESTIER, Bordeaux.

Aruba.

De redactie ontving gisteren van de Feestcommissie van Aruba het officieele feestprogram.

Daarop staat geen draaiorgelmuziek vermeld, maar alleen muziek zonder meer.

Beweerd wordt, dat er wel degelijk een orkest zal optreden.

Dit schijnt dan een bezworen geheim te zijn geweest, niemand weet er iets van. Ook werd geen der bekende muziekleiders uitgenoodigd.

De op te treden dilettanten zullen dus nieuwelingen zijn in de kunst. Bravo!

We wenschen hun het beste succes.

In ieder geval, hopen wij dat het Koninginnefeest geen aanleiding worde tot twist en tweedracht, maar dat er oprecht, één van zin, gefeest wordt ter eere van Hare Majesteit.

***

Personen, die een reis naar Curaçao willen maken, worden verwezen naar het advertentie der K. W. I. M. waar vermeld staat: Aruba wordt bij voldoende aanbod aangeloopen op weg naar Curaçao. Men waarschuwe steeds den Agent op Aruba.

Het pausschap.

De meening van een niet-christen.

De vrijzinnige „Temps" bevatte onlangs een belangrijk artikel van Jean Carrère uit Rome over het Pausschap en het Eucharistisch congres.

In dat artikel wordt gezegd, dat een eenvoudige uiteenzetting der feiten reeds voldoende is, om aan te toonen, welk een belangrijkheid het Eucharistisch congres heeft gehad, dat voor de oogen van duizenden pelgrims, uit alle deelen der wereld samengestroomd de werkelijk buitengewone plaats welke op het oogenblik het Pausschap inneemt, tot uitdrukking heeft doen komen.

Dit feit is niet nieuw te noemen, maar dat het nu aan den dag is getreden, is de moeite waard om er bij stil te staan. Het geeft een denkbeeld van wat op het oogenblik de Paus reeds is, zoo korten tijd na zijn troonsbestijging en vlak na de gebeurtenissen, die Europa zoo diep hebben geschokt.

Laat ik het woord laten aan een waarnemer, die aan de andere pool van het godsdienstig Rome leeft, die noch katholiek noch zelfs christen is.

Onlangs heb ik in een der elitekwartieren van Rome, waar de lieden uit de hooge kringen van Rome te vinden zijn, den directeur van een financieel agentschap ontmoet en uit den mond van dezen Romein, die de gebeurtenissen gezien, gehoord, beoordeeld heeft en die als een uitmuntende Israëliet apprecieert, zonder eenig vooroordeel, merkwaardige dingen gehoord. Toen ik met hem sprak, heeft hij geen woord gesproken, noch over Lloyd George, noch over Tschitscherin, noch over Den Haag, noch over Genua, niet over de communisten, noch zelfs over fascisten, noch van d'Annunzio. Hij heeft mij gesproken over den Paus, over het Eucharistisch congres en over den indruk, dien alle werkelijk objectieve toeschouwers, evenals hij, hebben gekregen.

Die indruk is een mengsel van verbijstering en van verwondering, van enthousiasme en van vrees, als voor een plotseling en onvermijdelijk fenomeen, dat men niet kan betwisten, dat men ook niet tot stilstand kan brengen en waarvan men zich afvraagt, wat er van worden zal.

Het is de grootste gebeurtenis geweest na den oorlog en in elk geval de meest markante in de gevolgen, waarmede men een nieuw tijdperk kan dateeren. Goed of slecht? Gelukkig of gevaarlijk? Alleen de toekomst zal het ons zeggen.

In de verschillende congressen van verschillende naties, met contradictoire denkbeelden, had men het geheel te leven in een ephemère en men bouwt an nog meer op zand dan op palen. Hier heeft men den indruk van een werk, van groote strekking, langdurige voorbereiding, waarvan de fundamenten doordringen tot op de diepste der verdwenen eeuwen en waarvan de koepel zich in de toekomst voltooit. Het Katholicisme heeft al zijn macht hernomen.

Het is op het oogenblik de eenige ware meester van de wereld en in tegenstelling met alle andere pogingen ten aanzien van het klaarblijkelijk failliet van het bolschewisme, is het eenige, dat eindelijk iets brengt, wat soliede is, wat organisch is en dat zich concreet voordoet aan het onrustige verlangen van de menscheid. De Kerk is op dit oogenblik machtiger dan ooit te voren.

Jean Carrère beschreef uitvoerig een aantal oorzaken voor die groeiende macht en dien groeienden luister van het Pausdom en hij zegt, dat een van de algemeene redenen is, dat de altijd groeiende moreele macht van het Pausdom voortkomt uit dat soort van mystiek isolement, in hetwelk te midden van de christenheid, de zuivere geestelijke vader van alle getrouwen leeft".

Posterijen.

Onafgehaald en onbestelbaar bevonden brieven:

Rosita Senjor, Luis Geerman, Lusia Merquis, Rosarita Kuwas, Marie C, Kranwinkel, Maria de My, Olaria de Lanejs, Guana Cecilia, Luis Quiros R., J. L. Smith c.o, Commercial Bank of Spanisp America, Servani Bernabela, Ysidoro Petinelle, Anita Reina, Erits Antonie.

PROGRAMMA
DER
VOLKSFEESTEN
OP 31 AUGUSTUS 1922
TER VIERING DER VERJARING
VAN
H. M. KONINGIN WILHELMINA.

Eerste Gedeelte.

6 uur v. m.
Reveille met muziek in de stad.

9.30 uur v. m.
Zanguitvoering door schoolkinderen op het Fortplein.

VOOR HET GOUVERNEMENTSHUIS:

10—12 uur v. m.
Muziekuitvoering door de weesjongens van Santa Rosa.

Boegsprietloopen 10 prijzen à f 1.
Mastklimmen 10 prijzen à f 1.
Zakloopen 1ste prijs f 5; 2de prijs f 2.50; 3de prijs f 1.
Zwemwedstrijd in de haven; 1ste prijs f 5, 2de prijs f 2.50, 3de prijs f 1.

Tweede Gedeelte
OP HET BRIONPLEIN.

2—4 uur n. m.
Hindernisbaan: 1ste prijs f 7.50, 2de prijs f 5, 3de prijs f 2.50.
Ringsteken op fietsen: 5 prijzen bestaande uit luxevoorwerpen. Hiervan zijn 2 prijzen door het N. V. ter beschikking gesteld.
Wielerwedstrijd: beginpunt Scharloo, langs de Club Curaçao, eindpunt bij Park Pietermaai. 5 prijzen bestaande uit luxevoorwerpen.

OP HET TERREIN *MUNDO NOBO*.

4.30—6 uur n. m.
Muziekuitvoering door de weesjongens van Santa Rosa.

SPORTWEDSTRIJDEN:
100 M. hardloopen 2 prijzen (luxevoorwerpen.)
400 M. hardloopen 2 prijzen (luxevoorwerpen.)
Hoogspringen 2 prijzen (luxevoorwerpen.)
Verspringen 2 prijzen (luxevoorwerpen.)
Touwtrekken 2 prijzen (luxevoorwerpen.)
Basketball wedstrijd door 2 teams der C. S. C.

Derde Gedeelte.
OP HET BRIONPLEIN.

7.30—9 uur n. m.
Muziekuitvoering van de Militaire kapel.
Openluchtbioscoop, aangeboden door den directeur van het Theatro Americano.

9 uur n. m.
Schitterend Vuurwerk.

De Feestcommissie.
De Voorzitter,
P. B. GORSIRA.
De Secretaris,
P. H. LANDZAAT.

NEDERLAND.

Opening der Staten Generaal

Het zonnetje, dat het zoo wondermooi doet in de fraaie Ridderzaal, was er. En dus bood de plechtige opening van de buitengewone zitting der Staten-Generaal weer het gewone kleurige en fleurige schouwspel; ook al was het aantal Kamerleden, die het gala versmaden voor het zwart van rok, jaquet of gekleede jas, weer veel grooter dan tot dusver; ook al was het aantal aanwezige leden niet veel meer dan 80, buiten de leden der commissie van ontvangst; ook al was de autoriteitenhoek (we merkten onder hen op den burgermeester van Den Haag en den hoofdaalmoezenier) in tegenstelling met de diplomatenafdeeling slechts zeer matig bezet; ook al deeden de meest niewelingen nog wat vreemd en eenzaam.

Het meest werd tot de afwisseling van kleur en snit bijgedragen door het prelatenpurper van Mgr. Nolens, het opperjagersmeesteruniform van den heer Verheyen, het Malthezerrood van den heer van Voorst tot Voorst, de professorale toga van den heer Slotemaker de Bruine.

Groote hartelijkheid werd aan den dag gelegd jegens de vrouwelijke Kamerleden, die — Suze Groeneweg mag als S.D.A.P.-sche niet komen kijken — voor het eerst bij een plechtige opening tegenwoordig waren: Mevr. Bronsveld—Vitringa, Mevr. Bakker—Nort, Mej. Frida Katz en Mej. van Dorp.

De plechtigheid had haar gewone verloop. Te kwart voor één liet de voorzitter, Generaal van Voorst tot Voorst, voorlezing doen van zijn benoeming tot voorzitter der Eerste Kamer. Tien minuten later verschenen plechtiglijk de leden van den Raad van State. Weer vijf minuten daarna traden de Ministers binnen — ditmaal van de zijde van den hoofdingang —. Na een groot kwartier wachtens deed de Koningin, wegens het overlijden van 's Prinsen moeder gekleed in lichten rouw, vergezeld van den Prins, in admiraalsuniform, een aantal hofdignitarissen en de commissie van ontvangst uit de Kamerleden, haar intrede.

Nadat H. M. op den troon had plaats genomen, las zij langzaam en duidelijk de Troonrede, die als volgt luidde:

De wenschelijkheid om in de Grondwet onderscheidene, belangrijke wijzigingen aan te brengen, is door de ontbonden Kamers der Staten-Generaal met groote meerderheid van stemmen erkend.

Ter voldoening aan het Grondwettelijk voorschrift, zullen U onverwijld de noodige voorstellen bereiken om het aangevangen werk te voltooien.

Uwe arbeid in deze zitting, kort van duur als zij is, zal uiteraard een beperkt karakter dragen.

Ik stel Mij voor Mij nader te verklaren nopens de maatregelen in 's Lands belang, die in de volgende zitting Uwe medewerking zullen behoeven.

Het is Mijne vurige bede, dat God ons de wijsheid moge schenken, onmisbaar om ons dierbaar Vaderland in deze moeilijke tijden voor inzinking te behoeden.

Ik verklaar de zitting der Staten-Generaal te zijn geopend."

De voorlezing duurde 1½ minuut.

Bij het vertrek van de Koningin gaf de heer Duymaer van Twist het sein tot een driemaal herhaald „Leve de Koningin", waarna deze afgevaardigde ook een „Leve de Prins" inzette, dat eveneens drievoudige herhaling vond.

De Residbde.

De Kabinetscrisis.

De heer Colijn, de nieuwe fractievoorzitter der Anti-revolutionnairen in de Tweede Kamer, schrijft in de „Standaard', een artikel over de kabinetscrisis.

Na zijn ingenomenheid te hebben betuing met het feit, dat het kabinet zijn ontslag aan H. M. de Koningin heeft ingediend, driestart de heer Colijn als volgt:

„Natuurlijk betuigen we gaarne ook onze instemming met het feit, dat aan een Staatman van rechts opdracht tot Kabinetsformatie gegeven werd. En we vereenigen ons ook volkomen met de keuze van den persoon."

Geenszins zien we daarbij over het hoofd, dat het Protestantsche volksdeel tot de rechterzijde behoorend; den laatsten tijd zich wel eens geuit heeft in een zin die er op wijst, dat men het komend Kabinet liever onder Protestantsche leiding gezien had.

Maar het is altijd goed te bedenken, dat anderen niet het „monopolie" van korzichtigheid bezitten; dat we zelf daaraan ook wel eens lijden.

En dat geval deed zich hier voor.

Wij achten het om velerlei redenen in 's Lands belang, dat gehandeld is gelijk geschiedde. Wanneer de groepen der rechterzijde het eens worden over een goed uitgewerkt werkpogram, dan biedt een nieuw Kabinet-Ruijs stellig — zoo stellig dat er o. i. geen seconde van twijfel overblijft — den grootst denkbaren waarborg voor een krachtig bewind.

Hoofdzaak is: een vast accoord! Een accoord zonder haken en oogen! En dat schijnt ous het best te verkrijgen langs den nu ingeslagen weg.

Gemakkelijk is de taak van den formateur niet. We hebben één en andermaal in ons blad op de voornaamste moeilijkheid gewezen en komen daar thans niet op terug. Toch moet die moeilijkheid in de eerste plaats aangevat worden, wil niet vergeefsche arbeid verricht worden."

De steun, die hier de heer Ruys de Beerenbrouck van zoo gezaghebbenzijde wordt aangeboden, zal de ongetwijfeld moeilijke taak aanzienlijk verlichten en geeft aan het slagen van den kabinetsformateur groote zekerheid.

Dat hier de heer Colijn openlijk erkent, dat de aanwijzing van den heer Ruys als kabinetsformateur om velerlei redenen in 's lands belang is, en hij deze benoeming toejuicht bewijst opnieuw, dat voorspellingen van links, over de ineenstorting der coalitie, meer het gewenschte dan de waarheid vertolkten.

Krakende wagens rijden lang mee, ook in de politiek.

De bevolking van Nederland.

Door het Centraal Bureau voor de Statistiek is thans gepubliceerd het deel van de uitkomsten der volkstelling van 31 December 1920, het welk betreft de bevolking naar de plaatselijke indeeling, waarbij voor iederonderdeel der gemeente zijn vermeld de aantallen bewoonde en onbewoonde huizen, de bewoonde schepen en wagens.

De bevolking van het Rijk bedroeg op 31 December 1920 volgens deze volksstelling 3.410.262 mannen en 3.455.052 vrouwen, in totaal 6.865.314. Hiervan woonden in gestichten en instellingen 147.054, op schepen 59.964 in woonwagens 4723, in arken, keten, noodwoningen en vaste woonschepen 1632 en in gewone huizen 6.651.773, terwijl 168 personen geen vaste woonplaats konden opgeven.

BUITENLAND.

Algemeen overzicht.

Meer en meer blijkt, dat de nieuwe Rijkswetten, door de Duitsche regeering uitgevaardigd ter bescherming van de republiek, bij de Beiersche regeering niet zoozeer stuiten op principieele bezwaren, maar dat het voornamelijk gevoelsargumenten zijn, die de Beiersche regeeriug er toe drijven op dit oogenblik zulk een scherpe houding aan te nemen tegenover het Noorden.

Beieren is altijd een der meest onafhankelijke Duitsche staten geweest en daardoor was de verhouding tusschen Beieren en het Duitsche Rijk nooit zoo innig als tusschen de andere bondsstaten.

Toen na den overwinningsoorlog van 1870 Wilhelm de eerste zich als keizer van Duitschland wilde laten uitroepen, kwam er verzet van Beieren en de zieke Beiersche koning liet vanaf zijn ziekbed aan Wilhelm weten, dat hij deze concessie aan Duitschland alleen kon toestaan, indien hij zich noemde „Duitsch keizer", in plaats van keizer van Duitschland.

Beieren trad in die dagen toe tot den Duitschen staat.

Het had zijn eigen leger, politie, belastingen, postzegels en spoorwegen, en nooit was het, zelfs onder het oude keizerrijk, ertoe te bewegen, om van deze zelfstandigheid iets prijs te geven; integendeel, elke zijdelingsche aantasting van deze rechten stuitte op den heftigsten tegenstand, zooals de ijzeren Rijkskanselier Bismarck meer dan eens heeft moeten ondervinden.

Van deze „rechten" heeft de Beiersche regeering na den val van het keizerrijk heel wat moeten prijsgeven. De Beiersche postzegels zijn afgeschaft, het leger is vernietigd, het moet deelen met de zware financieele zorgen van het geheele rijk.

De Beieren hadden nog alleen hun spoorwegen en hun eigen justitie en politie.

De reiziger, die nu nog naar Beieren rijst, krijgt aan de Beiersche grenzen een Beiersche locomotief, Beiersche spoorwegbeambte, enz.

Maar de souvereiniteit van politie en justitie is nu ook weer aangetast door de wetten tot bescherming van de republiek, en deze nieuwe schending der Beiersche souvereiniteit heeft het sterk levende onafhankelijkheidsgevoel der Beieren diep gekwetst, en met de uiterste middelen, waarover men in Beieren beschikt, wil men zich nu tegen deze nieuwe aantasting der Beiersche onafhankelijkheid verzetten.

Reeds in het vorig jaar is de eerste stap in deze richting gedaan, toen men in Berlijn besloot, dat de uitzonderingstoestand in Beieren, die aan de militaire autoriteiten verschillende privileges schonk, moest worden opgeheven.

Deze aantasting der justitieele en politioneele onafhankelijkheid leidde reeds tot een ernstige botsing, waarin echter Berlijn zegevierde. De toenmalige regeering-von Kahr trad af en maakte plaats voor de huidige regeering-Graaf von Lerchenfeld, en werkelijk schenen in den laatsten tijd de verhoudingen tusschen het Noorden en het Zuiden te verbeteren.

De rijksminister Dr. Wirth en minister von Lerchenfeld waren politieke vrienden en confereerden herhaaldelijk, terwijl de rijkspresident Ebert nog niet lang geleden een bezoek aan München bracht.

Totdat de moord op Rathenau en de in die opwinding genomen scherpe maatregelen de onafhankelijkheid der Beieren opnieuw en niet in geringe mate aantastten en daardoor tot een nieuw en zeer gevaarlijk conflict hebben geleid.

Voorloopig heeft het conflict nog een tamelijk vredelievend karakter.

Beide regeeringen hebben thans in het openbaar haar standpunt en haar voornemens uiteengezet en, hoewel bleek dat beide standpunten nog zeer ver van elkander staan, is toch een vredelievende oplossing nog niet uitgesloten.

Beide hebben het middel voor alle politieke kwalen, de juristerij aangegrepen en trachten haar houding met juridische vondsten, welke op de in het conflict betrokken grondwetsartikelen van toepassing zijn, te motiveeren.

De Beiersche minister-president Graaf von Lerchenfeld heeft met een beroep op de grondwet, die de zelfstandige juridische positie der bondsstaten erkent, betoogd, dat de rijksregeering bij meerderheids-besluit de bondsstaten niet tot maatregelen kan dwingen, welke die zelfstandige positie aantasten.

De Beiersche regeering — en dit is wel een zwak punt in haar redeneering — erkent echter, dat de bondstaten niet zonder meer de rijkswetten mogen saboteeren en daarom is zij bereid haar verzet tot het hoogst noodzakelijke te beperken.

De Duitsche regeering heeft deze zwakke plek onmiddelijk aangegrepen, en voorgesteld, de juridische kwestie aan het oordeel van het Rijksgerecht te Leipzig te onderwerpen.

In Beieren voelt men voor deze oplossing niets, ook al omdat, zooals wij boven reeds betoogden, de juridische kwestie maar is aangegrepen om de feitelijke bedoeling van Beieren te maskeeren.

Maar het zal von Lerchenfeld niet gemakkelijk vallen, nu hij er een juridische kwestie van heeft gemaakt, de verwijzing naar Leipzig af te wijzen.

Intusschen verspreidt de Duitsche pers, zooals daar in den laatsten tijd gewoonte wordt, allerlei alarmeerende berichten over vluchten van Duitschers uit Beieren, terugroepen der Beiersche troepen uit de zomerkampen enz.

Dankbetuiging.

Voor de vele bewijzen van deelneming ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen geliefden echtgenoot en vader,

Jacobus Willem Dirk Mensing

op 19 dezer, betuigen wij onzen hartgrondigen dank.

Curaçao, 26 Augustus 1922.
Namens de familie,
F. G. Mensing.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.